

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU PROTECȚIA
CONCURENȚEI**

**НАЦИОНАЛЬНОЕ
АГЕНТСТВО ПО ЗАЩИТЕ
КОНКУРЕНЦИИ**

MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 73
tel: (00 373 22) 27 45 65, 27 34 43

МД- 2001, Кишинэу, бул. Штефан чел Маре
Сфынт, 73 тел. (00 373 22) 27 45 65, 27 34 43

20 iunie 2011 DJ-05/ - 133

Dosarul nr. 3-2276/11

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

Reclamant: Î.C.S. „Petrom-Moldova” S.A.
MD-2009, mun.Chișinău, str. A.Mateevici, 5

Pîrît: Agenția Națională pentru Protecția
Concurenței
MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Ma-
și Sfînt, 73

**Referință la cererea
de chemare în judecată**

Pe data de 17 februarie 2011, în vederea executării prevederile art.11 și art.12 a Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, Consiliul Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (în continuare – ANPC) a adoptat Hotărîrea nr.CNP-18/53-07/11 prin care s-a constatat încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței de către SRL „LUKOIL-Moldova", „Petrom Moldova" SA, „Bemol Retail" SRL, „Tirex Petrol" SA, „Rompetrol" SA, „Parstar Petrol" SRL, SRL „Valiexchimp".

Este necesar de menționat faptul că ANPC a inițiat investigația pieței produselor petroliere din anul 2007, constatănd dificultăți în funcționarea pieței date a sesizat de multiple ori Guvernul RM și alte autorități ale administrației publice din Republica Moldova. (Anexele 1-17)

Considerăm cererea de chemare în judecată a „Petrom Moldova” SA ca nefondată și pasibilă de a fi respinsă din următoarele motive:

Referitor la faptul că piața produselor petroliere este *reglementată excesiv de către stat prin acte normative în vigoare*, suntem de acord cu această afirmație, asupra acestui fapt ANPC s-a expus de mai multe ori, dar totodată este necesar de menționat faptul că *prevederile legislației în vigoare nu exclud concurența din relațiile care apar pe piața produselor petroliere.*

Reglementarea excesivă a unui anumit sector a economiei naționale, nu trebuie să aibă ca consecință eliminarea concurenței de către agenții economici, statul a stabilit o marjă de 10% pentru rentabilitate, fapt care permite agenților economici să stabilească prețuri diferite, ceea ce nu sa întâmplă, agenții economici, preferind să elimine concurența și să stabilească prețuri identice. Jurisprudența Uniunii Europene de asemenea condamnă astfel de comportament a agenților economici de exemplu Decizia Curții Europene de Justiție din 10 decembrie 1985 cazurile 240, 241, 242, 261, 262, 268 and 269/82 (*European Court reports 1985 P. 03831.*)

Referitor la afirmația Reclamantului că nu a fost probată existența unor acțiuni coordonate între Reclamantă și alte entități petroliere.

După cum a menționat și Reclamantul acțiunile coordonate nu sunt definite de legislația Republicii Moldova, dar corespund conceptului de **practică concertată** din Uniunea Europeană. Curtea Europeană de Justiție prin Decizia adoptată în Cazul 48/69 „ca o formă de coordonare între agenții economici care fără a ajunge la etapa în care a fost încheiat un acord propriu-zis, înlocuiește în mod deliberat cooperarea practică între aceștia pereclitînd concurența”.

Astfel, pentru a proba existența acțiunilor coordonate (practicilor concertate) **nu este necesar să demonstrăm existența acordului prevăzută de Codul Civil**, dar este necesar să aducem probe de limitare a concurenței.

Art.2 din Legea cu privire la protecția concurenței definește concurență ca întrecerea în care acțiunile independente ale agenților economici limitează efectiv

posibilitatea fiecărui dintre ei de a exercita influență unilaterală asupra condițiilor generale de circulație a mărfii pe piața respectivă. Respectiv, stabilirea **unor prețuri identice** ne demonstrează lipsa întrecerii între agenții economici la componența preț, și prin urmare are loc limitarea concurenței.

Referitor la afirmația Reclamantului din p.2.1 Paralelismul de prețuri nu probează lipsa unei concurențe efective, este necesar de comunicat faptul că în situația dată nu putem vorbi de conduită paralelă, deoarece nu există careva argumentare economică a stabilirii unor prețuri identice. După cum a menționat și reclamantul produsele petroliere sunt importate în Republica Moldova din România, Grecia, Lituania, Bulgaria, Belarus, Ucraina, cu costuri diferite de procurare, transport etc., dar se vînd la un preț identic. Astfel, „Petrom Moldova” SA procură produsele petroliere de la SC OMV Petrom SA (România), ceilalți agenți economici din alte țări astfel coincidența prețului de vînzare cu amănuntul nu poate fi explicată decât prin existența acțiunilor coordonate.

Referitor la p.22 Decizia nu probează existența unei acțiuni coordonate între Reclamantă și ANRE. Considerăm că difuzarea informației strategice privind prețul de comercializare a produselor petroliere cu 3 zile înainte de aplicarea acestora, contravine principiilor de bază a protecției concurenței prevăzute de art.4 din Legea cu privire la protecția concurenței și nu este admisă de legislația Uniunii Europene. Astfel, Orientările privind aplicarea art.101 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontală (2011/C11/01) în p.62 prevăd că atunci cînd o întreprindere divulgă informații strategice privind politica sa comercială viitoare, acest lucru reduce pentru toți concurenții implicați incertitudinea strategică în legătură cu funcționarea viitoare a pieței și sporește riscul de limitare a concurenței.

Deci, informația privind prețurile viitoare reprezintă o informație strategică și divulgarea acesteia sporește riscul de limitare a concurenței, și din aceste considerente prezentarea acesteia cu 3 zile înainte nu poate fi admisă.

Referitor la p.2.3 Vicierea procedurii de investigare și adoptare a Deciziei, este

necesar de menționat că ANPC a respectat procedurile de adoptare a deciziilor prevăzute de legislația în vigoare, organizînd audieri înregistrate în format digital și discuții publice pe marginea deciziei adoptate, fapt care a fost menționat și anterior și de Pîrît. Astfel, ANPC, a organizat ședință cu reprezentanții entităților petroliere la 25 ianuarie 2011 și 16 februarie 2011, în cadrul cărora s-a comunicat despre proiectul deciziei adoptate.

ANPC prin hotărârea sa a menționat 7 importatori, adică cei mai mari agenți economici, care în comun dețin mai mult de 75% de stații de alimentare pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și comercializează mai mult de 35% benzina vîndută cu amănuntul. Comunicăm că, în conformitate cu prevederile art.7 alin. (1) din Legea 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, este interzis și este considerat nul, în modul stabilit, integral sau parțial, orice acord (acțiune coordonată) încheiat sub orice formă între agenți economici concurenți care dețin în comun o parte de peste **35 la sută** pe piața unei anumite mărfi.

Este necesar de comunicat că, prin Hotărîrea Consiliul Administrativ al ANPC s-a constatat perioada **încălcării legislației** cu privire la protecția concurenței și anume intervalul de timp dintre 05.12.2010 și 17.01.2011. Respectiv, din 17 ianuarie 2011 Consiliul Administrativ al ANPC nu a mai constatat în acțiunile agenților economici dați încălcarea prevederilor Legii 1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței.

Referitor la stabilirea **unor prețuri identice** de comercializare cu amănuntul a benzinei de către SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” SRL, „Tirex Petrol” SA, „Rompetrol” SA, „Parstar Petrol” SRL, SRL „Valiexchimp”, putem comunica următoarele: în baza informației primite de la ANRE, s-a constatat că agenții economici dați pe data de 01.12.2010 și 02.12.2010 au informat ANRE despre intenția de a pune în aplicare a noilor prețuri din 05.12.2010 și respectiv 06.12.2010. (Anexele 18-26)

În tabelul 1 se prezintă o sinteză a prețurilor declarate la ANRE de agenții

economiți.

Tabelul 1

Prețul cu amănuntul aplicat din 05.12.2010			
Agentul economic	Benzina clasa SUPER (A-98, A-100, A-101)	Benzina clasa PREMIUM (A-95)	Benzina clasa REGULAR (A-92)
SRL „LUKOIL-Moldova”	15,40 lei/l	14,95 lei/l	14,55 lei/l
„Petrom Moldova” SA	15,35 lei/l 15,40 lei/l (din 07.12.2010)	14,95 lei/l	14,55 lei/l
„Bemol Retail” SRL	15,40 lei/l	14,95 lei/l	-
„Tirex Petrol” SA	15,15 lei/l	14,95 lei/l	14,55 lei/l
„Rompetrol” SA	15,40 lei/l	14,95 lei/l	-
Prețul cu amănuntul aplicat din 06.12.2010			
„Parstar Petrol” SRL	-	14,95 lei/l	14,60 lei/l
SRL „Valiexchimp”	-	14,95 lei/l	14,55 lei/l

Din datele tabelului se observă că Benzina clasa SUPER a fost comercializată de SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” și SA, „Rompetrol” la un preț identic de 15,40 lei/l, numai „Tirex Petrol” SA a comercializat benzina A-98 la un preț de 15,15 lei/l, iar „Parstar Petrol” SRL și SRL „Valiexchimp” nu au comercializat benzină clasa SUPER, fapt care permite să excludem acești agenți economic din rîndul celor care au întreprins acțiuni de coordonare a prețului. Totodată, este necesar de menționat că cota SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” și SA, „Rompetrol” depășește 35% din piață.

La comercializarea cu amănuntul a benzinei clasa PREMIUM (A-95) toți agenții economici implicați au aplicat preț identic - 14,95 lei/l.

Benzina clasa REGULAR a fost comercializată de SRL „LUKOIL-Moldova”,

„Petrom Moldova” SA, „Tirex Petrol” SA și SRL „Valiexchimp” la un preț de 14,55 lei/l. „Bemol Retail” SRL și „Rompetrol” SA nu au comercializat benzină clasa REGULAR „Parstar Petrol” SRL a declarat prețul 14,60 lei/l, fapt care permite să excludem acești agenți economic din rîndul celor care au întreprins acțiuni de coordonare a prețului. Cota SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Tirex Petrol” SA și SRL „Valiexchimp” depășește 35% din piață.

Din datele prezentate de agenții economici ANRE și sintetizate în Tabelul 1, se observă că aplicarea noului preț de SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” SRL, „Tirex Petrol” SA, „Rompetrol” SA a avut loc **Duminică 05.12.2010**, iar **Luni 06.12.2010** ora 8.00 a fost aplicat și noul preț de „Parstar Petrol” SRL, SRL „Valiexchimp”. Luînd în considerare că duminică nu a re loc comercializarea tichetelor, cardurilor etc. practic toți agenții economici implicați au majorat prețurile simultan.

Luînd în considerare p.4.8. din Metodologia de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere aprobată prin Hotărîrea ANRE nr.263 din 05.10.2007 întreprinderile care desfășoară activitățile de import și comercializare a produselor petroliere *cu cel puțin 3 zile înainte* de punere în aplicare a noilor prețuri, vor prezenta ANRE calculele respective. SRL „LUKOIL-Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” SRL, „Tirex Petrol” SA, „Rompetrol” SA, „Parstar Petrol” SRL, SRL „Valiexchimp” au prezentat ANRE calculele necesare în *perioada 01-02 decembrie 2010, adică pînă la afișarea acestora pe panouri pentru informarea publicului larg*. Luînd în considerare numărul variabilelor care se iau în calcul la determinarea prețului probabilitatea ca să fie stabilite prețuri identice pînă la 1 bănuț, este foarte mică, despre astfel de situații matematicienii spun că este un eveniment imposibil.

Este necesar de menționat și faptul, că pentru a aplica același preț coordonat de agenții economici unii dintre aceștea au înregistrat chiar o valoare negativă a rentabilității. Astfel, „Bemol Retail” SRL a înregistrat o *rentabilitate de negativă* de - 2,1% la calculul prețului comerțului cu amănuntul a benzinei clasa PREMIUM (Ron

95), care este logica economică a acestor acțiuni dacă nu există o coordonare a prețului, și nu este obligația „Bemol Retail” SRL de a respecta nivelul prețului coordonat?

Referitor la dezacordul „Petrom Moldova” SA cu pct. 5 din Hotărârea Agenției, s-a dispus intentarea acțiunilor în instanța de judecată referitor la încasarea „LUKOIL-Moldova” SRL, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” SRL, „Tirex Petrol” SA, „Rompetrol” SA, „Parstar Petrol” SRL, SRL „Valiexchimp” a 1% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței, este necesar de menționat că conform art.12 lit. j) ANPC are funcția să intentează acțiuni în instanță judecătorească, inclusiv referitor la încasarea de la agenții economici *a unei părți din venitul* obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței. Astfel, 1% reprezintă o parte din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

La determinarea părții venitului ANPC s-a ghidat de practica Uniunii Europene în special Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) NR. 1/2003 (2006/C 210/02) și a fost luat în calcul circumstanțele atenuante.

Pentru acordurile anticoncurențiale, practicile concertate ale agenților economici în Uniunea Europeană se prevede o sancțiune de pînă la 10% din venit. Luînd în considerație reglementarea excesivă a pieței produselor petroliere, posibilitate redusă de manevrare a agenților economici s-a decis de a solicita încasarea a 1% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Este necesar de menționat că ANPC în cadrul analizei modificării prețurilor în perioada anului 2010 ANPC a depistat mai multe semne care atestă coordonarea acțiunilor agenților economici în parte ce ține de fixarea prețurilor. Totuși, pînă la modificarea din 05-06 decembrie 2010 prețurile mai variau cu cîțiva bănuți, pe cînd *la 05-06 decembrie 2010 au fost stabilite prețuri identice*. (Anexa 18) Coincidența prețului de vînzare cu amânuntul la 7 agenți economici care au mărimi, cheltuieli, consumuri și rentabilitate diferite, în unele cazuri *rentabilitate negativă*, nu are o

argumentare logică și nu poate fi explicată decât prin existența unor acțiuni coordonate ale acestor agenți economici. Într-o economie de piață mecanismul concurenței asigură consumatorii cu mărfuri calitative la prețuri rezonabile, însă prin coordonarea acțiunilor sale acești agenți economici au exclus concurența de pe piață asigurîndu-și un supraprofit garantat din contul consumatorilor. Astfel, prin admiterea cererii „Petrom Moldova" SA se va tolera în continuare eliminarea concurenței de pe piața produselor petroliere, iar consumatorilor li se vor impune în continuare prețuri necompetitive.

În temeiul prevederilor art.4, art.7 alin.(1) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, art.25 din Legea contenciosului administrativ, art. 56 ale Codului de Procedură Civilă, în baza celor expuse mai sus,

SOLICITĂM ONORATEI INSTANȚE:

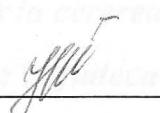
1. A respinge Cererea de chemare în judecată a „Petrom Moldova" SA

Anexe:

1. Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr. 53 din 25.10.2007 – 1 filă;
2. Dispoziția Consiliului Administrativ al ANPC nr. 18 din 05.07.2007 – 1 filă;
3. Hotărârea Consiliului Administrativ al ANPC nr. 18/33 din 25.10.2007 – 7 file;
4. Scrisoarea ANPC către Cancelaria de Stat a RM nr. CNP-7/122-699 din 18.05.2010 – 1 filă;
5. Scrisoarea ANPC către Cancelaria de Stat a RM nr. CNP-5/191-1048 din 26.07.2010 – 1 filă;
6. Scrisoarea ANPC către Guvernul RM nr. DJ-07/278-2068 din 26.2009 – 3 file;
7. Scrisoarea ANPC către Prim-ministrul RM dl Vladimir Filat nr. CNP-12/55-269 din 22.02.2011 – 2 file;
8. Scrisoarea ANPC către Prim-vicepreședinte al Parlamentului RM nr.CNP-04/46-248 din 18.02.2011 – 1 filă;
9. Scrisoarea ANPC către Banca Națională a RM nr. DCF-7/34-108 din 26.01.2009 – 2 file;
10. Scrisoarea Băncii Naționale a RM către ANPC nr. 07-2209/08/550 din 17.02.2009 – 2 file;
11. Scrisoarea ANRE către ANPC nr. 04/2066 din 20.10.2008 – 2 file;
12. Scrisoarea ANPC către ANRE nr. C-03/88 din 30.10.2007 – 2 file;
13. Scrisoarea ANRE către ANPC nr. 05/2220 din 16.11.2007 – 1 filă;
14. Scrisoarea ANPC către Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. DCF-7/733-2132 din 16.10.2008 – 1 filă;
15. Scrisoarea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat către ANPC nr. 17-4/13-2079-4420 din 14.11.2008 – 2 file;

16. Scrisoarea ANPC către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției din 20.10.2008- 1 filă;
17. Scrisoarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției către ANPC nr. 02/52-4506 din 12.11.2008 – 1 filă;
18. Dinamica modificării prețurilor de vînzare cu amănuntul a produselor petroliere principale pe parcursul anului 2010 (tabel) -1 filă;
19. Scrisoarea SRL „Valiexchimp” către ANRE nr. 096 din 02.12.2010 - 1 filă;
20. Scrisoarea SC „Parstar Petrol” SRL către ANRE nr. 03/12 din 03.12.2010 – 1 filă;
21. Scrisoarea Î.C.S „Petrom-Moldova” S.A către ANRE.nr. I-10/3026 din 01.12.2010 și Calculul prețurilor de comercializare a Benzinei de „Petrom-Moldova” S.A – 2 file;
22. Scrisoarea Î.C.S „Petrom-Moldova” S.A. către ANRE nr. I-10/3026 din 07.12.2010 și Calculul prețurilor de comercializare a Benzinei de „Petrom-Moldova” S.A – 3 file;
23. Scrisoarea „Rompetrol Moldova” S.A. către din 05.12.2010 – 1 filă;
24. Scrisoarea Î.M. „Tirex Petrol” S.A. către ANRE nr. 01.01.208 din 01.12.2010 și Calculul prețurilor de comercializare a Benzinei – 3 file;
25. Scrisoarea Î.C.S. „Bemol Retail” SRL către ANRE nr.729 din 02.12.2010 și Calculul prețurilor de comercializare a benzinei – 2 file;
26. Scrisoarea „Lukoil-Moldova” SRL către ANRE nr.Co2/786 din 01.12.2010 – 1 file.

Reprezentantul ANPC

Procura nr.44 din 24 ianuarie 2011 Maxim Ion

Pe data de 17 februarie 2011, în vederea efectuării prevederile art.11 și art.12, alin.ul.II, c.p.c. din 30.06.2001 în privința protecția concurenței, Consiliul Concurenței (în continuare și ANPC) a adoptat Hotărârea nr.CNP-1333-07/11 prin care se-a constituit în cadrul unei misiuni cu privire la protecția concurenței de către SRL „Lukoil Moldova”, „Petrom Moldova” SA, „Bemol Retail” SRL, „Tirex Petrol” SA, „Rompetrol” SA, „Parstar Petrol” SRL, SRL „Valiexchimp”.

Prin măsură de informație, faptul că ANPC a împărt invesigația privind producătorii de petroliere din anul 2007, constatălă dificultăți în răuțierea pieței date și societă de control ale Guvernului RM și ale autorității ale administrației publice din Republica Moldova. (Anexa 1-17)